

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Jatkuvan oppimisen tilannekatsaus ja koordinaatio

ELO/LIV

Cucinotta Francesca

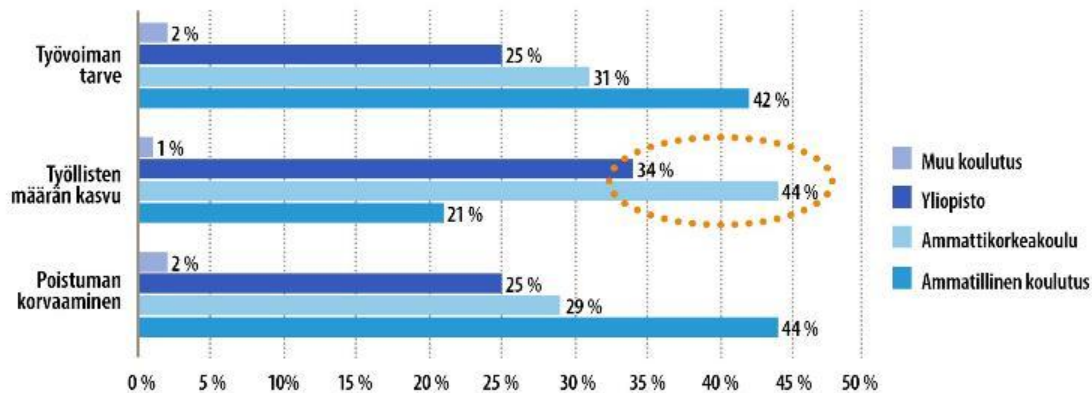
15.05.2020

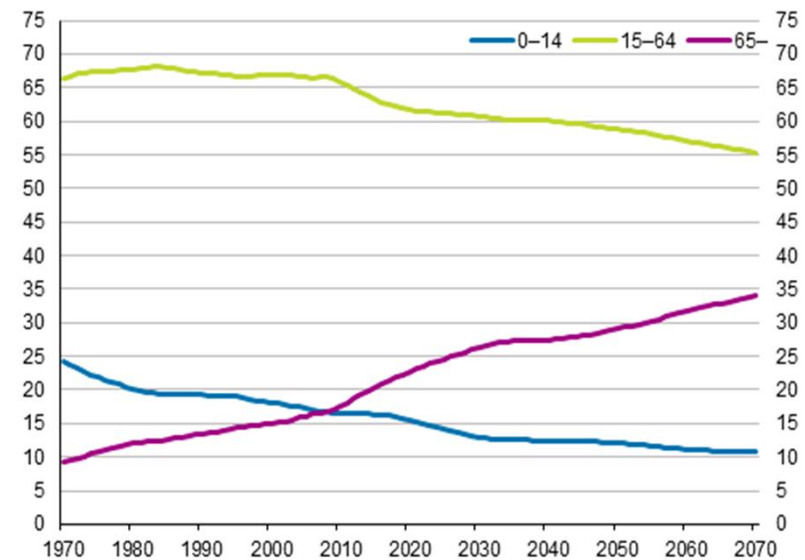

- ▶ Teknologinen kehitys muuttaa merkittävästi joka kolmatta työtehtävää,
- ▶ Eniten vähenevät/muuttuvat matalapalkkaiset ja lyhyempää koulutusta vaativat työt
- ▶ Syntyvät uudet työt vaativat korkeaa taitotasoa
- ▶ Ikääntyvien rooli työelämässä kasvaa

§ Koulutusasteiden osuudet uuden työvoiman tarpeesta 2017–2035, %

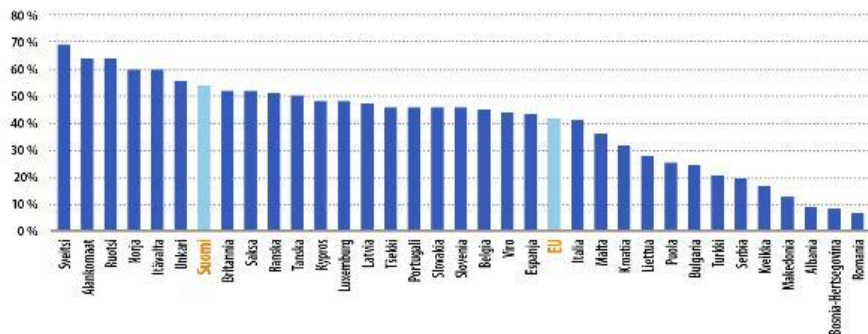
- Ikäryhmien osuus väestöstä 1970–2018 ja ennustettu osuus 2019–2070, %

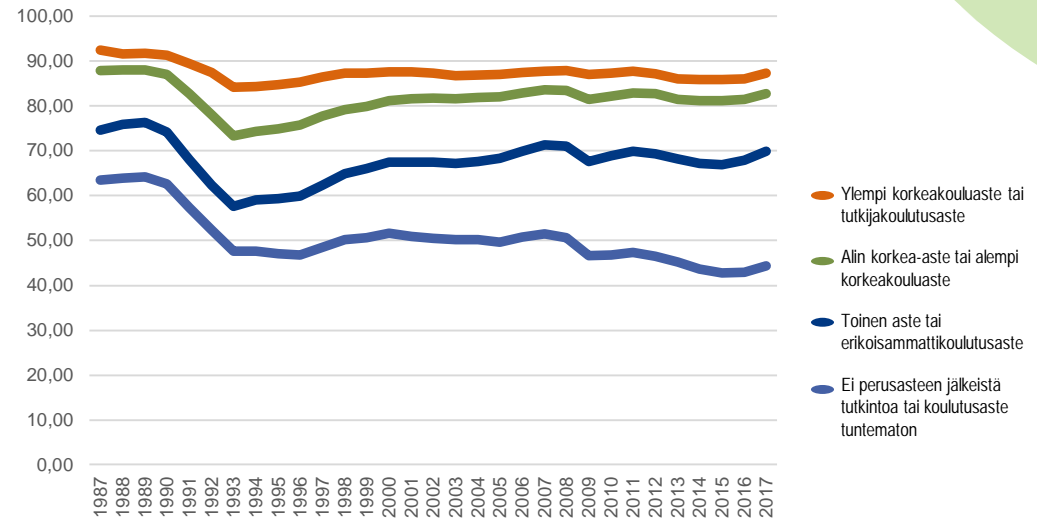

- ▶ Suomalaisten osaaminen ja osallistuminen on kansainvälisesti hyvällä tasolla
- ▶ Osaamisen kehittäminen kasautuu voimakkaasti
- ▶ Peruskoulun ja heikon taitotason varassa olevia on paljon
- ▶ Peruskoulu (tai vähempi) ei riitä työmarkkinoilla

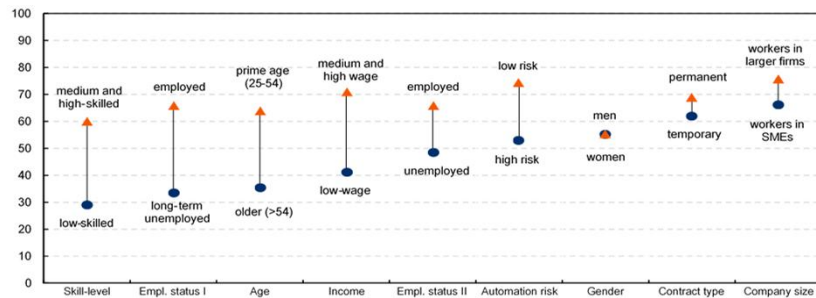
§ Koulutukseen vuoden aikana (12 kk) osallistuneiden aikuisten (25–64-vuotiaat) osuus 2016/2017

• Työllisyys koulutusasteen mukaan 1987–2017, 18–64-vuotiaat

• Aikuiskoulutukseen osallistuminen taustan mukaan

26.5.2020

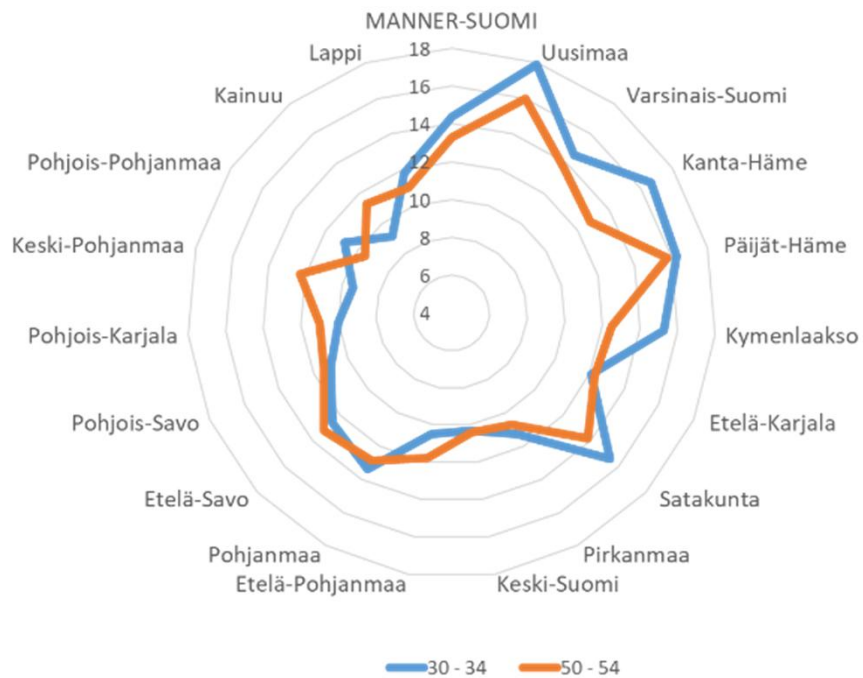
• Kansainvälinen aikuistutkimus (16–65-vuotiaat) PIAAC (OECD) Suomen tulokset vuodelta 2012

Sijoitus:

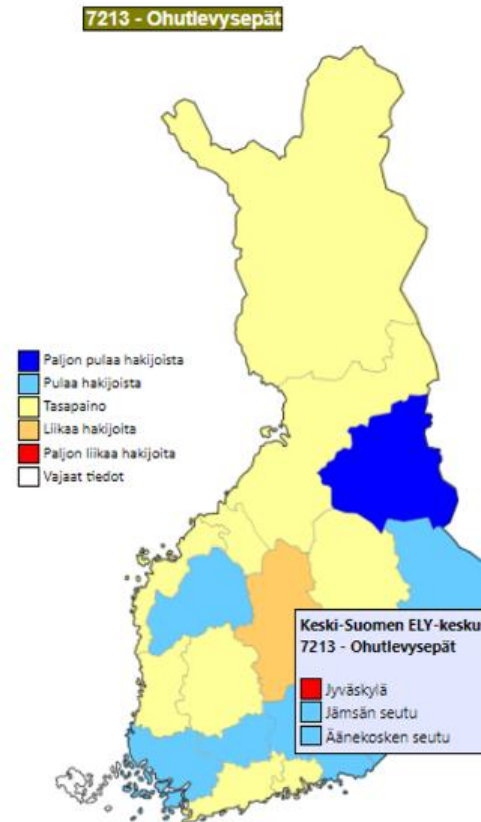
- lukutaito 2.
 - numerotaito 2.
 - tietotekniikkaa soveltava ongelmanratkaisutaito 3.
- Mutta alimmalla tasolla 1 tai sen alapuolella:
- lukutaito 370 000,
 - numerotaito 450 000
 - jompikumpi tai molemmat 600 000.
- Alle tason 1 tai tieto puuttuu
- tietotekniikkaa soveltavassa ongelmanratkaisutaidossa: 1 000 000.

► Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kysymykset ovat alueellisia, valtakunnalliset vastaukset eivät riitä

- Vailla toisen asteen tutkintoa olevien osuus 30–34-vuotiaista ja 50–54-vuotiaista maakunnittain

- Esimerkki alueellisesta kohtaannosta (ohutlevysepäät)

OECD: Jatkuvan oppimisen järjestelmä, Suomen haasteet

- § Suomella ei ole kattavaa jatkuvan oppimisen strategiaa
- § Koulutustarjonnassa on puutteita/aukkoja
 - ▶ Puuttuu vaihtoehtoja ammatillisen osaamisen tason nostamiseksi
 - ▶ Puuttuu lyhyitä, työelämärelevanttejä koulutuksia
- § Järjestelmä kannustaa osallistumaan tutkintoon johtavaan koulutukseen (maksuttomuus, avoimuus, etuudet)
 - ▶ Joskus tarkoituksenmukaista
 - ▶ Ei aina tehokkain tapa
 - ▶ Saattaa heikentää nuorten pääsyä koulutukseen
- § Nykyinen koulutustarjonta ei kovin hyvin vastaa työelämän tarpeisiin – osin koska ennakoititiedon hyödyntämisen mekanismit ovat

heikkoja

- § OECD-maiden suurimmat osallistumiserot heikomman ja keskitason/hyvän taitotason omaavien välillä. Kohdennettu tuki vähäistä.
 - ▶ Hakeva toiminta puuttuu
 - ▶ Opiskelun tuki puuttuu
 - ▶ Erityiset, kohdennetut opiskeluohjelmat puuttuvat

Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmä hahmottuu

- § Parlamentaarinen ryhmä on linjannut kuinka osaamisen palveluita tulisi järjestää, jotta ne vastaisivat paremmin ihmisten ja työelämän tarpeisiin.
- § Hahmotellaan uutta palvelujärjestelmää työikäisille.
- § Ryhmä tarkastelee vielä erikseen mm. työpaikalla oppimiseen, ohjaukseen ja ennakointiin sekä opiskelun aikaiseen toimeentuloon liittyviä asioita.

Ensimmäiset linjaukset

- § Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmää luotaessa 1) uudistetaan työikäisten osaamiseen liittyvä palveluja, 2) parannetaan työn ja osaamisen kohtaantoa, sekä 3) vahvistetaan osaamisen alueellista ekosysteemiä. Samalla on varmistettava koko nuorten ikäluokan laadukas koulutus.
- § Alueiden kehittämistä tuetaan ennakoivasti ja akuutteihin muutoksiin vastaten muun muassa parantamalla osaavan työvoiman saatavuutta ja tukemalla tuotannon ja palveluiden kehittämistä.
- § Omaa osaamista on voitava päivittää tarpeen mukaan aseman parantamiseksi työmarkkinoilla. Tarjolla tulee olla esimerkiksi akuuttiin tarpeeseen vastaavia palveluja, työelämän tarpeiden mukaisesti koulutusasteet ylittäviä osaamiskokonaisuuksia ja tiiviitä, räätälöityjä työn ja koulutuksen yhteistoteutuksia.
- § Tutkinto on signaali työelämälle siitä, että sen suorittaneella on tutkinnossa määritellyt tiedot ja taidot ja samalla tae siitä, että osaaminen on riittävän yhtenäistä ja pohja jatkuvalle oppimiselle. Siksi on huolehdittava siitä, että nuorilla on laadukas peruskoulutus ja peruskoulun jälkeisen tutkinnon suorittamismahdollisuus. Koulutusjärjestelmä ja jatkuvan oppimisen palvelukonseptit täydentävät siten toisiaan.
- § Korkeakoulut vahvasti mukana vastaamassa osaamishaasteisiin.

Ensimmäiset linjaukset 2

- § Keskeinen osa jatkuvan oppimisen uudistusta on vahvistaa osaamisen kehittämisen alueellista ja valtakunnallista koordinaatioita.
- § Opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö tekevät kesäkuun loppuun mennessä selvityksen siitä, miten eri toimijoiden yhteinen jatkuvan oppimisen politiikka ja palvelurakenne olisi tarkoituksenmukaista organisoida ja toimeenpanna kansallisella ja alueellisella tasolla. Organisoinnissa hyödynnettäisiin olemassa olevia resursseja ja uudenlaisia toimintamalleja huomioiden nykyiset rakenteet ja aluehallintoon tulossa olevat muutokset.
- § Uuden palveluorganisaation tehtäviä olisivat mm. työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon parantaminen ja palveluja tuottavien oppilaitosten, korkeakoulujen ja muiden palveluiden tuottajien yhteistyön koordinointi.
- § Palveluja tukisi jatkuvan oppimisen digitaalinen ekosysteemi, joka kokoaisi muun muassa opiskelumahdollisuuksia koskevan informaation helppokäyttöiseen kaikkia kansalaisia ja työelämää palvelemaan muotoon. Järjestelmään liitettäisiin osaamisen kartoitus-, tunnistamis- sekä urasuunnittelu- ja ohjauspalveluja.

Koonti

Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmää luotaessa
1) uudistetaan työikäisten osaamiseen liittyvä palveluja, 2) parannetaan työn ja osaamisen kohtaantoa, sekä 3) vahvistetaan osaamisen alueellista ekosysteemiä. Samalla on varmistettava koko nuorten ikäluokan laadukas koulutus.

ELY koordinaatio

- § Jokaiseen ELY:n palkataan jatkuvan oppimisen koordinaattori kokonaisuuden uudistamiseen liittyen (vuoden määräaikaisuus)
- § Tavoitteena koulutuksen työelämälähtöisyyden ja vaikuttavuuden parantaminen sekä työn murrokseen varautuminen
- § Alueellisen koulutuksen ekosysteemityön kehittäminen

POH ja KP yhteyshenkilö:

Osaamis- ja kansainvälistymispäällikkö

Francesca Cucinotta

Työelämä ja osaaminen

Pohjanmaan ELY-keskus

francesca.cucinotta@ely-keskus.fi

Puh. 029 5028 646